

RAS

Rasspecifika Avelsstrategier

för

Petit Basset Griffon Vendéen

**Avelskommittén för Svenska Basset Griffon Vendéen Klubben
Augusti 2005**

Rasspecifika avelsstrategier – RAS för Petit Basset Griffon Vendéen

---

PETIT BASSET GRIFFON VENDÉEN HISTORIK- ANALYS över avel under åren fram till 2004

Historik

PBGV som är en drivande hund, härstammar från Frankrike och kom till **1940** då man efterlyste en mindre drivande hund än den dåvarande Grand BGV. Man började därför avla på de minsta Grand-hundarna och efterhand kom Petiten till. Den skulle på den tiden ha krokiga ben och den kvarlevan ser vi än idag på våra hundar, trots att standarden idag beskriver raka framben. **1976** ändrades standarden för Grand och Petit och då gällde det först och främst mankhöjden. Till att börja med så var det bara benlängden som skiljde dem åt.

Idag följer raserna sin egen standard där Petiten är harmoniskt förminskad jämfört med Granden. Idag har inte mankhöjden lika stor betydelse då typen är av större vikt för båda raserna.

Utvecklingen i Sverige

Första Petiten kom till Sverige från England **1973** och hette Hubbestad Harrod. Nästa hund som kom att få betydelse för aveln i Sverige var Akerwood Alpha också hon från England som kom in tre år senare. Första kullen föddes **1977** efter ovan nämnda hundar – A-kullen (Arlequin, Alto, Ariane och Arlette). Samma kombination gjordes om året därpå B-kullen (Bellone, Birribi, Bacchanal och Balthazar).

De två kullarna gav en del blandat, några riktigt bra Grand och några riktigt bra Petit, ingen av de 8 hundarna var extremt krokiga i frambenen och de jagades en del med dem. Dock startades de aldrig på prov. Hälsomässigt så var de överlag friska allihopas i de 2 kullarna.

1978 köptes det in en hane från Holland - Nounours Des Barbus Dentre Lac, som parades med Akerwood Alpha de fick 2 kullar C-kullen 1979 och D-kullen 1981. I C-kullen har vi namn som Cri-Cri, Charlatan, Cinnamome, Copin, Calabash, Caprice och Cassoulet. I D-kullen fick de namn som Divette, Dondon, Dare-Dare, Dauphine, Demon, Danic och Danseuse.

Rent exteriört var de 2 senare kullarna av bättre kvalitet, jämna, bra päls men dock lite långa. Det uppkom ett annat problem. Av de 7 i C-kullen så var det bara Copin som förblev frisk. De andra 6 drabbades av meningit och/ eller epilepsi.

Även i dessa 2 kullar jagades det en del med hundarna och de höll god kvalitet för jakten.

Copin, den hane som förblev frisk i C-kullen finns bakom de flesta stamtavlor idag.

Samtidigt importerades en tik och en hane från England till Idolens Kennel, även dessa hundar återfinns i näst intill samtliga av våra stamtavlor av idag. I början på 80-talet kom då den hund som gav rasen ett uppsving i popularitet, Axmos Aramis de la Garonne. Han blev Årets Petit 1984, 85 och var BIS-placerad på ett antal SKK utställningar.

Han kom att gå mycket i avel och fick runt 90 valpar efter sig, många av dessa gick vidare i avel. Axmos tillsammans med Morebess Moustache De St.Foy, Morebess Per, Jomil Zebedee, Trogens Thyras blev de tongivande hanarna i vår avel. Dessa hanar parade oftast närbesläktade tikar såsom mor, dotter eller syster.

Då kan alla förstå att med så många avkommor undan få kombinationer på vår då fortfarande lilla ras, **145 registrerade kullar** från 1980-1990, så återfinns dessa i nästintill samtliga stamtavlor av idag. Detta medför givetvis att variationen i vår ras är liten, men vi kan konstatera att vår tillgängliga avelsbas är betydligt större än den vi utnyttjat. Med en bra avelstrategi skall vi kunna öka antalet använda hundar och därmed sänka inavelsprocenten.

Registreringar

Som redan nämnts så registrerades det 145 kullar mellan åren 1980 till 1990.

Antalet registrerade individer har hållit sig relativt stabilt de senaste åren, omkring 300-400 valpar per år.

Den genomsnittliga inavelsnivån i rasen har de senaste 5 åren legat på 2,6%. Målet är att inte överstiga 2,5% och de senaste 2 årens statistik säger att vi ligger precis på gränsen.

Se bilaga 1

Glädjande är dock att se att den högsta inavelssiffran vid kombinationer typ 3&4 har sjunkit till hälften det senaste året.

Av runt 1000 kullar kan vi med hjälp av Lathunden konstatera att vi trots allt gör flest parningar enligt Typ1. Se nedan:

Parningstyper

Typ 1 - Föräldrar som är mindre släkt än kusin.

925 kullar med i genomsnitt 5,1 valpar och en inavelsgrad i genomsnitt på 2,7%

Typ 2 - Föräldrar som är släkt som kusin, men mindre än halvsyskon.

40 kullar med i genomsnitt 4,7 valpar och en inavelsgrad i genomsnitt på 9,9%

Typ 3 - Släkt som halvsyskon, men mindre än helsyskon.

16 kullar med i genomsnitt 4,3 valpar och en inavelsgrad i genomsnitt på 17,3%

Typ 4 - Tätare parningar.

9 kullar med i genomsnitt 3,9 valpar och en inavelsgrad i genomsnitt på 29,9%

Förutom att denna uppställning visar vilka typer av parningar som gjorts, visar den också en indikation på – att kullstorlek kan minska med högre inavelsgrad.

Hanhundar

1989 föddes det 29 kullar efter 15 olika hanar. Tio år senare föddes det 80 kullar efter 53 hanar, varav 22 hanar var nya i avel.

Vi kan även konstatera att avel på mer dokumenterad jakt sker, då kullar där minst en av föräldrarna är drevmeriterad ökar. Faran med all avel är givetvis att man tittar för ensidigt på en hunds meriter och titlar, så matadoravel sker på en framgångsrik tävlingshund.

Antalet födda kullar ligger idag ganska konstant runt 75-80 kullar, men vi måste jobba för fler hanar i avel. Den genetiska variationen är ju givetvis svår vilket ju ovan historik visar, då våra hundar idag härstammar från de samma få individer, som blev tongivande för aveln i Sverige under senare delen av 80-talet och början av 90-talet.

Dock har vi idag en aktiv import av nya hundar. Vi har fler hundar att nyttja varför vi med aktiva uppfödare och en aktiv avelskommitté har en god möjlighet att uppnå vad vår avelsstrategi anger vad gäller hanhundsanvändning och inavelsprocent.

Se bilaga 2

AVELSPOLICY FÖR PETIT BASSET GRIFFON VENDÉEN

Förslaget består av två delar.

- ✓ En avelspolicy som beskriver vilka våra mål är
- ✓ En avelsstrategi som beskriver vilka medel vi vill använda för att uppnå målen

Våra mål

Svenska Basset Griffon Vendéen klubbens mål är att väcka intresse för rasen och främja avel av mentalt och fysiskt sunda, jaktligt och exteriört goda PBGV.

Vår ras utveckling grundas på uppfödarnas val av avelsdjur samt på den användning som dessa får. Ärftlig variation är en förutsättning för rasens fortlevnad, därför skall aveln vara långsiktig och målinriktad. Det är av största vikt att den är hållbar så den inte leder till brister avseende hälsa, mentalitet, funktion och genetisk variation.

Avel och uppfödning skall ske i överensstämmelse med djurskyddslagstiftningen och Svenska Kennelklubbens grundregler, samt det eventuella ras specifika hälsoprogram som utarbetats.

Riktlinjer för avelsarbetet

- ✓ Ökad genetisk variation och minskad inavelsgrad.
- ✓ Bibehålla den rastypiska mentaliteten.
- ✓ Verka för en god hälsa som möjliggör ett långt liv.
- ✓ Bevara och förbättra jaktegenskaper.
- ✓ Bevara rasens goda förmåga att föda och ta hand om sina valpar
- ✓ Motverka exteriöra ytterligheter, genom att välja individer som har god överensstämmelse med rasens standard.

Allmänt

Självklart vill man undvika problem och defekter. De ställer till elände både för valpköparna och hundarna, samt uppfödaren som måste revidera sina avelsplaner. Därför handlar mycket om hur man bör arbeta för att minimera defekter. Att utfärda rekommendationer om varje enskild defekt är omöjligt, därför har vi valt att behandla de viktigaste.

Förslaget är tänkt som en gemensam grund att stå på i den långsiktiga aveln. Det får inte vara för svårt och krångligt utan ska kunna uppfattas som rimligt av de flesta.

Avelsstrategin kan inte vara för detaljerad eftersom uppfödarna kan och måste tänka själva, man får inte bakbinda uppfödarna med regler som uppfattas som omöjliga. Ingen avelspolicy kan heller frita uppfödarna från det ansvar som följer när man säljer en valp.

Inavel

Mycket viktigt i förebyggandet av uppkomst av defekter är att begränsa inaveln. Inaveln har använts för skapande av rasen, men det finns idag ingen anledning att fortsätta med detta.

Inavelsgraden har legat på strax över 3%, men de senaste 5 åren sjunkit till 2,6%. Allmänt anses en genomsnittlig inavelsgrad på 2,5% vara acceptabelt. En hög inavelsgrad innebär en dubbling av gener, så kallat homozygoti, vilket medför att gener förloras. Även gener med negativ inverkan dubblas vilket leder till en ökning av defekter.

Genetisk variation är nödvändigt för att rasen ska kunna motstå sjukdomar samt leva upp till de krav som ställs idag och i framtiden.

Vi vill verka för att inavelsgraden hålls på en rimlig nivå. Enstaka kullar kan ha en högre inavelsgrad, men för valpförmedling föreslås en gräns vid kusin parning 6,25%.

Hanhundsanvändning

Ett verktyg för att nå målet att ej öka inavelsgraden är att begränsa användandet av varje enskild hanhund.

Därför bör hanhund ej vara far till mer än ca 15 – 20% av de hundar som registreras/år under sin livstid, vilket för PBGV är ca 50 – 70 valpar.

För att minska inavelsgraden ännu mer bör även hänsyn tas till om hel och halvsyskon används, vilket kan leda till ytterligare begränsningar.

Det kan vara frestande att använda unga avelshanar som gått bra inom jakt och utställning, faran ligger i, att man kanske inte vet så mycket om honom eller hans föräldrar och är det fråga om importerad hund kan det vara svårt att få veta något om den genetiska bakgrunden.

Det är ju viktigt att känna till så mycket som möjligt om avelsdjuren. Ju äldre de är desto mer vet man om dem och deras föräldrar, därför kan det vara bra att begränsa en hanes användning i början, innan han används fullt ut. Han kanske visar sig vara olämplig och då är en begränsning positivt, då man har minskat spridningen av negativa effekter.

Exteriör

Det räcker inte att hundarna "bara" är friska och trevliga, aveln måste vara inriktad även på ett rastypiskt utseende med god jaktduglighet. Vi har varje år en del kullar som föds efter ej utställda hundar, vilket givetvis kan innebära att en del håller undermålig kvalitet. Samtidigt finns ett behov att bredda avelsbasen.

Vi menar ändå att avelsdjuren bör vara utställningsmeriterade och har därför kvar kvalitetstvåa för avelsrekommendation.

Jaktegenskaper

Idag sker aveln på en övervägande andel ej jaktmeriterade tikar. Detta är något vi måste vända, om vi ska kunna bevara och utveckla petiten fantastiska jaktegenskaper.

Strategin för att bevara petiten som jakthund, måste ligga högt på prioriteringslistan. Vi ska därför arbeta hårt för att så många individer som möjligt provas på drevprov, och då företrädesvis en utökad frekvens på de tikar som är tänkta att gå i avel.

Det finns inget samband vad gäller jaktlust och kontakt/samarbete som säger, att om det ena ökar så minskar det andra. Däremot bör vi sträva efter att få fram hundar med god jaktlust OCH god kontakt/samarbete, vilket alltså bör tas hänsyn till i drevprovsbedömningen och därmed en kvalitetssäkring vad gäller titeln jaktchampion.

Precis som gäller för alla jakthundsraser så bygger även god kontakt och samarbete på ett i tidigt stadium av hundens liv väl befast ledarskap.

Vi menar därför att båda avelsdjuren i en tänk kombination bör ha minst en 3:a som pris på drevprov.

AVELSSTRATEGI FÖR PETIT BASSET GRIFFON VENDÉEN

AVELSREKOMMENDATIONER

Ökad genetisk variation

Hanhundsanvändning med hjälp av hanhundslista

- ✓ På **A-listan** återfinns hanar som rekommenderas för avel. Dessa är fyllda 2 år och utställda med minst ett andrapris efter 15 månaders ålder, samt är drevprovsmeterade. Efter ett visst antal avkommor kan dessa flyttas till B- resp D-listan (se nedanstående kriterier för dessa)
- ✓ Hanhundar med 4 kullar eller ca 20-25 valpar flyttas ner till **B-listan** för utvärdering av avkommorna. Dessa hanar rekommenderas inte till avel under tiden för utvärdering. För att åter rekommenderas krävs minst två drevprovsmeterade avkommor undan två tikar.
- ✓ Hanar med ovanlig härstamning t ex importer behöver inte (för att rekommenderas) uppfylla kriterierna för hanhundslistan. Dessa placeras på **C-listan**.
- ✓ Hundar som placerats på **D-listan**, rekommenderas ej längre av avelskommittén. Detta på grund av att de lämnat fler än 50 - 70 avkommor, eller har en bevisat negativ nedärvning. Här tas bland annat hänsyn till hur nära släktingar används i aveln. Är det t ex fler hanhundar i kullen som används gäller det lägre talet per individ medan om enskild hane i en kull används den högre siffran.

Avelsrekommendation avseende inavelsgrad

- ✓ Närmare släktskapsparning än kusinparning bör ej göras (6,25%)

Målsättning

- ✓ Arbeta aktivt för att nivån på inavelsgraden inte skall överstiga de uppsatta 2.5% samt verka för att nivån sänks till 2% fram till år 2014.

Mentala egenskaper

Det typiska temperamentet ska tillvaratas. Egenskaper som intelligens, vakenhet, följsamhet, frimodighet och jaktduglighet.

Avelsrekommendationer

- ✓ Endast använda avelsdjur som uppfyller vad standarden kräver - en sund, livlig, jaktduglig hund med stabilt psyke.

Målsättning

- ✓ Att bevara den glädje och frimodighet vi har inom rasen och avstå från avel på individ med avvikande mentalitet.

Exteriör

Med hjälp av ett aktivt avelsråd, och ökad kunskap hos uppfödare har petiten under åren utvecklats till en bra homogen typ med bra funktionell exteriör.

Avelsrekommendationer

- ✓ Använda hundar med ändamålsenlig exteriör utan ytterligheter med goda bruksdetaljer som gör att hunden orkar en hel dag i skogen.

Målsättning

- ✓ Att fortsätta på den inslagna linjen som medfört att våra PBGV idag håller mycket hög klass exteriört och funktionellt.

Jaktegenskaper

Vi skall fortsätta med att förbättra söknet - självständigheten och modet samtidigt som vi skall bevara följsamheten - samarbetet - skall och hörbarhet.

Avelsrekommendationer

- ✓ Verka för att använda oss av hundar med dokumenterad jaktlig förmåga dvs. pristagare på drevprov, som dessutom uppvisar ett för PBGV typiskt beteende med bra samarbete och följsamhet.

Målsättning

- ✓ Öka antalet startande PBGV på drevprov för att därmed ha en bättre överblick över rasens egenskaper.
- ✓ Sträva efter att en successiv procentuell ökning sker vad gäller andelen jaktmeriterade avelsdjur.

Hälsa

De allvarligaste sjukdomarna i vår ras måste prioriteras i aveln. Dessa är som följer:

Epilepsi

Krampanfall utan känd orsak. Uppträder vanligen före 2 - 3 års ålder. Arvsgången är inte känd.

Kryptorchism

Defekter i testiklarnas nedvandring till pungen leder till att den ena eller båda är belägna i ljumsken eller bukhålan.

Arvsgången är ej klarlagd.

Hjärnhinneinflammation

Då Petiten verkar ha en disposition för dåligt utvecklat immunförsvar, framför allt under hundens första levnadsår, drabbas en del individer av bl.a magkatarrer - halsinfektioner – urinvägsinfektioner - hudirritationer - samt en mycket allvarlig form av hjärnhinneinflammation.

Svårt att hantera då vi inte kan följa någon direkt arvsgång. Vår ras är dock överrepresenterad jämfört med andra raser, varför man får anta en ärftlig disposition.

Glaukom/Linsluxation

Glaukom är ett ökat vätsketryck i ögat pga ett felaktigt avflöde ur ögat, vilket ger snabb blindhet.

Linsluxation uppkommer då linsens fästen släpper.

Båda sjukdomarna kan ge upphov till varandra.

I Europa har man sett ett ökande problem. I Sverige har genom åren några fall diagnosticerats, och med vårt nödvändiga samarbete med övriga Europa ökar riskerna.

Problematiskt då oftast avelsdjuret redan hunnit sättas i avel innan sjukdomen uppkommer.

Arvsgången på petiter ej fastställd.

Övriga sjukdomar

Som även ska finnas med i beaktande:

Shortened ulna

Ulnas nedre tillväxtzon sluts för tidigt varvid benets längdtillväxt upphör, samtidigt som det andra benet i underarmen, radius fortsätter att växa. Detta medför en felaktig benställning och hunden uppvisar håla. Behandlingen är enbart kirurgisk och resultatet styrs av att operationen görs i tid.

Tandförluster

Förekommer frekvent i rasen. Det finns en uttalad strategi sedan lång tid tillbaka att inte para två individer med förluster.

Patellaluxation

Vilket på sikt kan ge artroser och smärta på den arbetande hunden.

Hypothyroidism

Underfunktion av sköldkörteln och därmed hundens hela ämnesomsättning.

Urinsten

Finns i alltmer ökande frekvens inom vår ras.

Porta-Cava-shunt

Missbildning i levern vilket oftast visar sig under valpens första levnadsår.

Allmänna rekommendationer

För att komma tillrätta med de sjukdomar som förekommer i ökad frekvens inom rasen, och där ärftlighet kan misstänkas, behövs det information från uppfödare och hundägare. Detta för att man skall kunna fastställa problemets omfattning samt arvs gången. Först därefter kan rekommendationer för bekämpning av defekten ges.

Fram till dess är det allmänna rådet, att sjuka hundar eller hundar som ger avkomma med sjukdom med trolig ärftlig bakgrund inte fortsatt bör användas i avel. Man bör aldrig göra om en kombination som gett sjuk avkomma. Kullsyskon till sjuk avkomma bör användas med försiktighet och bör senarelägga avelsdebuten till 3 år, för att därigenom förhindra att eventuellt avla på sjuk individ. För att nå framsteg i avels arbetet gäller det att inte ha för många egenskaper att ta hänsyn till. Det är viktigt att de för individen allvarliga sjukdomarna / defekterna prioriteras.

Målsättning

Petit Basset Griffon Vendéen skall bevaras och utvecklas hälsomässigt så inga bekämpningsprogram behöver införas.

AVELSETIK FÖR PETIT BASSET GRIFFON VENDÉEN

- ✓ En kombination bör ej göras mer än en gång under förutsättning av normalstor kull.
- ✓ Inga kända ärftliga defekter hos hane eller tik som skall användas i avel.
- ✓ Hanar som är sunda, friska och uppfyller de krav avelskommittén satt, ska prövas i avel i ett begränsat antal parningar. Därefter sätts dessa på väntelista, för att återigen gå i avel om de lämnat friska och jaktdugliga avkommor.
- ✓ Där kända defektnedärvare finns i stamtavlan för planerad kull, skall tillses att samma anlag ej finns på både fader- och modersidan.

AVELSREKOMMENDATIONER

- ✓ Tik eller hane skall vara utställd en gång med lägst 2:a pris efter 15 månaders ålder.
- ✓ Fyllda 2 år för både tik och hane vid parningstillfälle. Detta för att minska risken för spridning av negativa egenskaper ex. epilepsi. Om det finns syskon med epilepsi så kan det vara befo gat med senare avelsdebut (3år)

- ✓ Båda föräldrarna i kombinationen bör ha minst en 3:a på drevprov.
- ✓ Vara frisk med mentalt bra status.

Bilaga 1

Inavel genomsnitt / år Petit Basset griffon Vendéen

År	Reg. individer	Snitt inavel	Högst inavel
1998	397	4.0%	26%
1999	402	3,3%	27%
2000	318	3,3%	10%
2001	382	2,3%	27%
2002	372	3,1%	12%
2003	314	1,8%	7%
2004	355	2,5%	8,3%

Bilaga 2

Antalet kullar / hanar / % drevmerit i kull

År	Antal kullar	Använda hanar	Drevmerit H/T
1987	16	7	IU
1988	23	11	IU
1989	29	15	IU
1990	40	21	11 kullar minst en förälder drevm. 28%
1991	60	33	17 kullar minst en förälder drevm. 28%
1992	76	37	35 kullar minst en förälder drevm. 46%
1993	79	42	50 kullar med minst en förälder drevm. 63%
1994	75	44	IU
1995	76	47	54 kullar med minst en förälder drevm. 71%
1996	78	46	53 kullar med minst en förälder drevm. 68%
1997	56	36	IU
1998	69	50	56 kullar med minst en förälder drevm. 81%
1999	80	53	69 kullar med minst en förälder drevm. 86%
2000	57	44	30 kullar med minst en förälder drevm. 53%
2001	77	44	60 kullar med minst en förälder drevm. 78%
2002	80	50	63 kullar med minst en förälder drevm. 79%
2003	63	40	55 kullar med minst en förälder drevm. 87%
2004	75	47	62 kullar med minst en förälder drevm. 83%